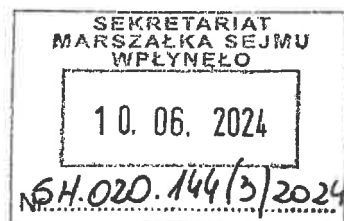

Warszawa, 7 czerwca 2024 r.
KL/312/88/ET/2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Sejm RP

Szanowny Panie Marszałku,

W związku ze skierowaniem projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw do procedowania w Sejmie RP, w załączeniu przesyłam stanowisko Związku Pracodawców Technologii Cyfrowych Lewiatan wobec projektu ustawy.

Z poważaniem

Jolanta Jaworska

Prezes

Związek Pracodawców Technologii Cyfrowych Lewiatan

Załącznik: Stanowisko Związku Pracodawców Technologii Cyfrowych Lewiatan do projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw

member of

BUSINESS OECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. **SP5-WP.020.144.6.2024**

Data wpływu **10.06.2024**

**Stanowisko Związku Pracodawców Technologii Cyfrowych Lewiatan do projektu
ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz
niektórych innych ustaw**

Poprawka nr 1

Art. 70 ust. 2¹ pkt 5

Postulujemy o wykreślenie z projektu art. 70 ust. 2¹ pkt 5 wprowadzającego dodatkowe uprawnienie dla twórców i wykonawców. Ogólna zasada prawa twórców i wykonawców do odpowiedniego i proporcjonalnego wynagrodzenia, o której mowa w dyrektywie DSM, nie może być mylona z prawem do dodatkowego wynagrodzenia dla twórców i wykonawców za VoD.

Uzasadnienie:

Jak już wielokrotnie podnosiliśmy w trakcie dotychczasowych prac nad implementacją Dyrektywy, przyjęte w polskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw przepisy art. 70 ust. 2¹ pkt 5 mają szereg poważnych ułomności prawnych i ekonomicznych:

- **Szkodliwość dla polskiego rynku kreatywnego:** Nowe przepisy nałożyłyby znaczne obciążenia na rynek mediów cyfrowych, ograniczając możliwości produkcyjne i zmniejszając lokalne budżety. Większość środków z „tantiem od internetu” trafiłaby do zagranicznych podmiotów, co osłabiłoby polski rynek treści cyfrowych.
- **Brak mechanizmów ochronnych dla polskich treści:** Projekt nie przewiduje ochrony inwestycji w treści lokalne ani ograniczenia obciążeń dla mediów. Może to prowadzić do wielokrotnej opłaty za te same treści, co dodatkowo obciąży rynek.
- **Zagrożenie naruszeniem prawa UE:** Przepisy mogą naruszać art. 18 ust. 2 dyrektywy DSM, dotyczący swobody zawierania umów i równowagi praw. Mogą również przyznawać prawa jedynie wąskiemu gronu twórców, co jest sprzeczne z zasadą równości.
- **Negatywny wpływ na rynek i twórców:** Przepisy zaszkodzą funkcjonującemu rynkowi, polskim artystom, wydawcom, producentom i innym uczestnikom rynku. Renegocjacja umów i biurokratyczne obciążenia nie przyniosą odpowiednich korzyści finansowych dla wykonawców.
- **Marginalizacja Polski na rynku muzycznym i audiowizualnym:** Nowe przepisy mogą zahamować rozwój krajowej oferty muzycznej i filmowej, która dynamicznie rośnie

member of

BUSINESS OECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

dzięki serwisom streamingowym. Taka ingerencja w rynek jest skrajnie nieodpowiedzialna.

- **Możliwe wycofanie serwisów streamingowych:** Przepisy mogą spowodować wycofanie się niektórych serwisów z Polski, ponieważ są sprzeczne z praktykami stosowanymi w innych krajach UE. Obecny system rozliczeń artystów działa sprawnie i nie wymaga zmian.
- **Kontrowersyjny system repartycji środków:** Obecny system repartycji środków w Polsce budzi wątpliwości co do przejrzystości i efektywności. Rewizja systemu powinna być częścią debaty na temat najlepszego modelu wynagradzania twórców w czasach konwergencji mediów.

Mając na uwadze już naliczone Polsce i ciągle rosnące kary za opóźnienie w implementacji Dyrektywy DSM należy bezwzględnie powrócić do idei jak najszybszej implementacji wyłącznie niezbędnych przepisów, w zakresie minimalnym wymaganym przez Dyrektywę.

W związku z powyższym apelujemy o powrót do deklarowanej przez MKiDN pierwotnie koncepcji natychmiastowego przyjęcia jedynie tych przepisów, które są wymagane przez Dyrektywę DSM i wyłączenia pozostałych kwestii do odrębnego procesu, w którym prawidłowo zostaną wzięte pod uwagę oparte na faktach argumenty wszystkich stron, a rozwiązanie oparte zostanie na solidnych podstawach empirycznych.

Dodatkowo, mając na uwadze pojawiające się wątpliwości interpretacyjne, potencjalnie prowadzące do sporów sądowych i żądań wielokrotnej zapłaty należności za to samo udostępnienie

Poprawka nr. 1a

W przypadku nieuznania powyższych argumentów i pozostawiania projektowanego artykułu postulujemy o dodanie w art. 70, po istniejącym ust. 4 nowego ust. 5 w brzmieniu:

„5. Jeżeli w umowie z korzystającym z utworu audiowizualnego postanowiono, że wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2¹ zawiera się w wynagrodzeniu wypłacanym przez korzystającego drugiej stronie, wypłaca ona wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2¹, stosując odpowiednio zasady określone w ust. 3.”

Uzasadnienie:

Mając na uwadze możliwe wątpliwości interpretacyjne, wydaje się koniecznym, aby ustawodawca zapewnił, że wprowadzane nowe prawa wykonawcze są neutralne również pod względem kosztów (neutralność kosztowa jest zgodna z podejściem przyjętym np. przez

member of

BUSINESS: OECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

rząd Niemiec w transpozycji dyrektywy EUCD). Wykonawcy powinni otrzymywać wynagrodzenie za streaming w ramach istniejących praktyk licencyjnych. Jeśli celem ustawodawcy jest to, aby wykonawcy byli wynagradzani bezpośrednio przez dostawcę usług (tj. w punkcie konsumpcji), a nie na dalszych etapach łańcucha licencyjnego, istotne byłoby złagodzenie szkodliwego ryzyka podwójnej płatności, które występuje w obecnym brzmieniu projektu.

Przyjęcie proponowanych praw do wynagrodzenia mogłoby spowodować, że dostawcy usług cyfrowych musieliby w rzeczywistości płacić dwa razy za te same prawa do tych samych treści. Przykładowo po raz pierwszy na rzecz podmiotu od którego nabywca otrzymuje licencje na udostępnienie utworu (np. wytwórni muzycznej; wytwórni filmowej) w odniesieniu do utworów/przedmiotów objętych tymi prawami oraz po raz drugi organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi reprezentującej autora i wykonawcę. Wydaje się to stać w jawnej sprzeczności zasadami prawidłowej legislacji oraz przede wszystkim z zasadą równości, określoną w art. 32 Konstytucji RP. Wprowadzane prawa do wynagrodzeń nie generują same w sobie dodatkowych przychodów (gdyż te pochodzą od klientów-obywateli) i służyłyby jedynie przekierowaniu części środków wypłacanych obecnie podmiotom praw autorskich do organizacji zbiorowego zarządzania.

Poprawka nr 2

Art. 86a

Postulujemy o wykreślenie z projektu art. 86a wprowadzające nowe niezbywalne prawo do wynagrodzenia dla wykonawców utworów muzycznych i słowno-muzycznych z tytułu publicznego udostępniania utworu audiowizualnego na żądanie.

Uzasadnienie:

Uzasadnienie wnioskowanej poprawki jest tożsame z uzasadnieniem do poprawki nr 4.

Poprawka nr. 2a

W przypadku nieuznania powyższych argumentów i pozostawiania projektowanego art. 86a, postulujemy dodanie do tego artykułu nowego ust. 2 w brzmieniu:

„2. Jeżeli w umowie z korzystającym z utworu muzycznego lub słowno-muzycznego postanowiono, że wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 zawiera się w wynagrodzeniu wypłacanym przez korzystającego drugiej stronie, wypłaca ona artystom wykonawcom wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1. “

member of

BUSINESS OECD

member of

BUSINESS EUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Uzasadnienie

Analogiczne do uzasadnienia dla poprawki nr. 4a - doprecyzowanie jest konieczne w celu uniknięcia konieczności wnoszenia wielokrotnie płatności za te same prawa do tych samych wykonar.

Poprawka nr. 3

Art. 5a ust. 1

Proponujemy dodanie punktu 3 do ust. 1 artykułu 5a w brzmieniu:

„3) uprawnieni nie udzielili licencji użytkownikowi, z którym organizacja zbiorowego zarządzania zawiera umowę, na korzystanie z tych samych utworów lub praw pokrewnych na tym samym polu eksploatacji.”

Uzasadnienie:

Artykuł 15 EUCD był przedmiotem intensywnych negocjacji i miał na celu harmonizację podejścia poprzez zapewnienie nowego prawa wydawcom wiadomości. Prawo to miało być przeznaczone dla indywidualnych wydawców i wymagać od platform albo uzyskania autoryzacji na wyświetlanie rozbudowanych linków do treści newsowych, albo wyświetlania tych treści w sposób, który nie uruchamiałyby mechanizmu tego prawa przewidzianego w Artykule 15 EUCD, gdzie znajdujemy wyjątek dla hiperłączy i bardzo krótkich fragmentów publikacji prasowych.

Platformy cyfrowe są platformami dobrowolnymi - wydawcy mają możliwość umieszczania na nich swoich treści. Podobnie jak w przypadku wszystkich użytkowników, publikując coś, udzielają platformie upoważnienia do wyświetlania tych treści na platformie, najczęściej poprzez akceptację regulaminu korzystania z usług danej platformy.

Model ECL to przykład zupełnie innego systemu. Zakłada on, że istnieje potrzeba licencjonowania (co nie zachodzi w przypadku hiperłączy i bardzo krótkich fragmentów publikacji prasowych, gdy prawo wprowadzone A15 nie jest uruchamiane), a także jest niekompatybilny ze sposobem, w jaki wydawcy faktycznie korzystają z platform cyfrowych. Tam, gdzie wydawcy publikują swoje treści na platformach, słuszne jest, aby platformy te mogły polegać na autoryzacji do wyświetlania tych treści, której wydawcy udzielają im w ramach regulaminu. Z tej perspektywy, wprowadzenie modelu ECL w odniesieniu do Artykułu 15 spowoduje niepewność dla operujących w ten sposób platform cyfrowych,

member of

BUSINESS EUROPE

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

ponieważ nie będą one wiedzieć, czy wydawca, nawet jeśli zaakceptował regulamin platformy, zrezygnował za pomocą mechanizmu opt-out z przeniesienia swoich praw na organizację zbiorowego licencjonowania, czy też nie, w którym to wypadku nie jest jasne, czy miał prawo indywidualnie udzielić platformie autoryzacji do wyświetlania na niej treści.

Wydaje się całkowicie sprzeczne z intencją, aby wydawca proaktywnie publikował treści na platformach w okolicznościach, w których może nie mieć do tego praw. Proponowana przez nas zmiana ma na celu wyjaśnienie, że wydawcy publikujący własne treści na platformach cyfrowych w sposób pewny i automatyczny mają do tego upoważnienie poprzez zaakceptowanie Regulaminu platformy. Widzieliśmy takie rozwiązania zapewniające przejrzystość prawa pod tym względem wprowadzone m.in. we Włoszech i innych krajach UE wdrażających EUCD.

member of

BUSINESS OECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy